

FIȘA DISCIPLINEI

Introducere în istoria medie a României

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Istorie și Filosofie
1.3. Departamentul	Istorie medievală, Premodernă și Istoria Artei
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	ARHEOLOGIE
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Introducere în istoria medie a României				Codul disciplinei		HLR 1202			
2.2. Titularul activităților de curs			conf. univ. dr. Adinel-Ciprian Dincă; prof. dr. Ovidiu Ghitta								
2.3. Titularul activităților de seminar			conf. dr. Ionuț Costea; conf. dr. Radu Mârza								
2.4. Anul de studiu		I	2.5. Semestrul		II	2.6. Tipul de evaluare		E	2.7. Regimul disciplinei		DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	6	din care: 3.2. curs	3	3.3. seminar/ laborator/ proiect	3
3.4. Total ore din planul de învățământ	84	din care: 3.5. curs	42	3.6 seminar/laborator	42
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					20
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat (consiliere profesională)					10
Examinări					6
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				91	
3.8. Total ore pe semestru				175	
3.9. Numărul de credite				7	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	• Aparatura tehnică necesară prezentării power-point
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Nu este cazul

6.1. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	• Regăsirea informației despre trecutul istoric. • Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor. Analiza surselor primare istorice cu referire la evul mediu • Prezentarea orală și scrisă, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate. • Spirit critic și analitic privind problematica istorie medievale • Cunoașterea literaturii istorice secundare
Competențe transversale	• Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului. • Comunicare academică și științifică

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	• Studentul cunoaște procesele și evenimentele istorice majore, izvoarele istorice primare edite și a fondurilor de arhivă și bibliotecă în care acestea pot fi cunoscute și confruntate cu diverse puncte de vedere din istoriografie. • Studentul cunoaște cauzele și consecințele evenimentelor și proceselor istorice referitoare la Țările Române în perioada medievală, relația dintre organizarea politică, socială, ecleziastică, viața economică a provinciilor române. • Studentul cunoaște evoluția problematicilor din istoriografia românească și a culturilor proxime privitoare la istoria medievală a spațiului românesc. • Studentul cunoaște principalele metode de înțelegere și analiză a izvoarelor istorice primare referitoare la Transilvania, Muntenia și Moldova în Evul Mediu. • Studentul cunoaște direcțiile principale de cercetare istorică cu privire la spațiul românesc în Evul Mediu.
Aptitudini	• Studentul este capabil să aplice conceptele și metodele de cercetare istorică pentru analiza și explicarea proceselor și fenomenelor istorice medievale referitoare la Țările Române. • Studentul este capabil să identifice și să evalueze critic diversele puncte de vedere din istoriografia referitoare la spațiul românesc medieval. • Studentul este capabil să utilizeze metode clasice și moderne de cercetare istorică privind atât sursele istorice primare cât și literatura secundară, elaborând un concept istoriografic original, cu respectarea normelor eticii profesionale. • Studentul este capabil să descopere și să analizeze izvoare istorice primare în diverse fonduri arhivistice, să construiască noi interpretări istoriografice pe baza acestor surse inedite. • Studentul este capabil să își desfășoare activitatea atât independent, cât și în echipe, demonstrând abilități de colaborare și comunicare eficientă pentru descoperirea, analiza și elaborarea textelor istoriografice monografice, de sinteză sau studii de caz

Responsabilități și autonomie	• Studentul are capacitatea de a lucra independent pentru cunoașterea și analiza izvoarelor istorice primare, confruntarea critică cu diverse interpretări istoriografice cu referire la istoria politică, socială, economică, ecleziastică sau culturală a Transilvaniei, Munteniei și Moldovei în Evul Mediu. • Studentul are capacitatea de a lucra independent descoperire de noi surse istorice primare sau nuanțarea interpretărilor din literatura secundară privitoare la spațiul românesc medieval. • Studentul are capacitatea de a lucra independent în proiecte de cercetare interdisciplinară sau proiecte instituționale, îmbunătățind comunicarea și colaborarea, și respectând principiile eticii profesionale. • Studentul are capacitatea de a lucra independent descoperind stadiul de cunoaștere istorică referitoare la istoria medievală a Țărilor Române, să proiecteze noi direcții și subiecte de cercetare.
--------------------------------------	--

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Însușirea metodelor de cercetare istorica bazate pe sursele istorice primare
7.2 Obiectivele specifice	• Cursul are ca obiectiv introducerea studenților în problematica generală și specială a istoriei medievale și premoderne a României. Se urmărește mai întâi familiarizarea lor cu dezbaterile istoriografice referitoare la periodizarea intervalului cronologic cuprins între secolele VI-XVIII. Se pune apoi accent pe aprofundarea principalelor procese istorice și evenimente desfășurate în regiune până în secolul XVI. (Încheierea etnogenezei și a glotogenezei, creștinarea, formarea structurilor politico-statale, apariția și organizarea vieții urbane, evoluția principalelor categorii sociale, raporturile politice cu puterile din zonă, influența curentelor culturale și ideologice europene asupra societății locale. În partea a doua a cursului este evidențiată evoluția spre modernitate în câteva domenii majore (politic, social, instituțional, religios, cultural), prin care se exemplifică dinamica acestui complicat proces istoric.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Sfârșitul lumii antice și începuturile Evului Mediu pe teritoriul României	Prelegere	
2. Primele formațiuni politice medievale din secolele IX-XI	Prelegere	
3. Formarea Voievodatului Transilvaniei; situația Banatului și a Părților vestice; formarea Țării Românești și Moldovei	Prelegere	
4. Situația Țării Românești, Moldovei și Transilvaniei în a doua jumătate a secolului al XIV-lea (urmașii lui Basarab I și ai lui Bogdan I; regimul de stări din Transilvania)	Prelegere	
5. Situația economică și socială. Instituțiile medievale românești. Biserica și credința	Prelegere	
6. Cruciadele târzii și românii în secolul al XV-lea. Situația Țărilor Române în secolul al XVI-lea; impunerea regimului otoman	Prelegere	
7. Mihai Viteazul și Cruciada Târzie	Prelegere	
8. Monarhia feudală (1601-1716)	Prelegere	
9. Ortodoxia, Reforma și Contrareforma în secolul XVII	Prelegere	
10. Secolul XVIII în Transilvania, Moldova și Țara Românească; reformismul habsburgic și fanariot; evoluții politice, sociale 11. și confesionale	Prelegere	

12. Umanism, baroc, iluminism	Prelegere	
Bibliografie • M. Bărbulescu, Ș. Papacostea, P. Teodor, K. Hitchins, D. Deletant, Istoria României, Ed. Enciclopedică, 1998; • Istoria Transilvaniei (coordonatori: I.-A. Pop, Th. Nagler, A. Magyari), Centrul de Studii Transilvane, vol. I (2003), vol. II (2005), vol. III (2008), • Istoria României (coord. Ioan Aurel Pop, Ioan Bolovan), Academia Română, Centrul de Studii Transilvane; • I.-A. Pop, Din mâinile valahilor schismatici. Români și puterea în Regatul Ungariei medievale (secolele XIII-XIV), Litera, 2011; • V. Spinei, Moldova în secolele XI-XIV, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1982; • M. Coman, Putere și teritoriu. Țara Românească medievală (secolele XIV-XVI), Polirom, 2013; • B. Murgescu, Țările Române între Imperiul otoman și Europa creștină, Polirom, 2012; • R. Theodorescu, Civilizația românilor între medieval și modern, vol. I-II, Meridiane, 1987; • D. Prodan, Supplex Libellus Valachorum, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1984		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Romanitatea Orientală la începuturile Evului Mediu	Dezbateri	
2. Transilvania în secolele IX-XIV	Dezbateri	
3. Formarea Țării Românești	Dezbateri	
4. Formarea Moldovei	Dezbateri	
5. Geneza principatului Transilvania	Dezbateri	
6. Proprietatea în Evul Mediu în țările române	Dezbateri	
7. Structuri sociale în Evul Mediu: nobilimea	Dezbateri	
8. Instituții centrale: domnia	Dezbateri	
9. Adunarea Stărilor și Sfatul domnesc	Dezbateri	
10. Instituțiile principatului Transilvania	Dezbateri	
11. Biserica românilor din Transilvania în secolul al XVII-lea	Dezbateri	
12. Reformismul habsburgic în Transilvania	Dezbateri	
13. Mișcările țărănești în Transilvania în a doua jumătate a sec. XVIII	Dezbateri	
Bibliografie		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

• În cuprinsul său cursul și seminarul de Introducere în istoria medie a României integrează cercetările recente și relevante din istoriografia românească cu referire la Evul Mediu, problematica majoră din literatura istorică generală a ultimilor ani.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea problematicei, a izvoarelor și literaturii de specialitate privind Evul Mediu în Țările Române	Examen scris	50%
10.5 Seminar/laborator	Interpretarea textelor medievale și comunicare academică	Scris	50%
10.6 Standard minim de performanță			
• Obținerea notei 5 pentru promovarea la examinarea din seminar și problematica cursului.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)¹

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă							
								

¹ Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".